

Lugupeetud rahandusminister Mart Vörklaev
Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1, Tallinn
info@fin.ee

Austatud Annely Akkermann
Riigikogu
Rahanduskomisjon
rahanduskomisjon@riigikogu.ee

30. oktoober 2023

Seisukoht seoses mootorsõidukimaksu seaduseelnõuga

MTÜ Eesti Vanatehnika Klubide Liit (registrikood 80381430) esitas 18.08.2023 oma seisukohad mootorsõidukimaksu väljatöötamiskavatsusele. 09.10.2023 avaldatud mootorsõidukimaksu seaduseelnõus ei ole arvestatud meie esitatud seisukohtadega. Seejuures ei ole seaduseelnõu seletuskirjas ega arvamustega arvestamise tabelis mitte ühegi sõnaga põhjendatud, miks on esitatud ettepanekud jäetud arvestamata. 16.10.2023 pöördusime seetõttu uuesti palvega arvestada meie ettepanekutega ja esitada põhjendused, miks nendega ei arvestata. Meile ei ole siiani vastatud. Mootorsõidukimaksu seaduseelnõu saadeti kooskõlastamiseks ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks mitmetele organisatsioonidele. Paljudele organisatsioonidele, kes esitasid oma seisukohad väljatöötamiskavatsusele, seaduseelnõule seisukoha andmist ei võimaldatud.

Me palume, et ühiskondlik debatt jätkuks ning erinevate huvigruppide seisukohtadega arvestataks nii olulise küsimuse reguleerimisel.

Eesti Vanatehnika Klubide Liit esindab eelkõige oma liikmete ehk vanasõidukite (sealhulgas laiemalt vanu sõidukeid kui kolleksioneerimisobjekte omavate) omanike huvisid. Vanasõidukiomanike seas on palju ka hobisõidukite omanikke (kuna tegemist on tulevaste vanasõidukitega) ning oleme pidanud konsultatsioone ka üksnes hooajaliselt või üksikutel kordadel aastas kasutatavate sõidukite omanikega. Mootorsõidukimaksu kui keskkonnamaksu kehtestamine kord aastas makstava omandimaksuna on sügavalt ebaõiglane ning vastuolus eesmärgiga vähendada sõidukite kasutamist. See ei soodusta sõiduki kasutamisest ajutist loobumist ning toob kaasa olukorra, kus endiselt kasutuskõlbulikud sõidukid utiliseeritakse maksu vältimiseks. Seega ei kasutata sõidukeid nõ lõpuni, vaid nende ressurss jääb kasutamata. Kõige olulisemas ulatuses avaldatakse keskkonnale mõju mootorsõiduki tootmisel, alles seejärel kasutamisel tarbeesemena. Teatud vanusest on mootorsõiduki kasutamine majanduslikult ebaotstarbekas ning tema harv kasutamine ei ole olulise keskkonnamõjuga, kuid hobitegevuseks või tagavara liiklemisvahendiks on just selline sõiduk mõistlik valik.

Oleme seisukohal, et museaalide ning kolleksioneerimisobjektide maksustamine keskkonnamõjust lähtuval põhjendusel ei ole õige. Samuti on keskkonnamõju saavutamiseks täielikus vastuolus lähenemine, et mootorsõiduki eest tuleb maksta terve aasta eest ning selle kasutamine lühemal perioodil ei mõjuta maksu suurust. Seisvate keskkonnale ohtu kujutavate sõidukitega tegelemiseks ei ole õiglane maksustada keskkonnasõbralikul viisil hoitavaid sõidukeid. Mootorsõidukimaksuga on sisuliselt kehtestatud ka muuseumimaks, millega takista-

Classic Riders AMC
Eesti Klassikaliste BMW'de Klubi
Eesti VanaAuto Klubi
Eesti Vanamootorrattaklubi "UNIC-MOTO"
Eesti Vanatehnika Klubi
Eesti Volga Selts
Klubi "UNIC"

Pärnumaa Vanatehnika Klubi
Tartu Uunik Auto
Vanatehnikaklubi "RETROM"
Vanatehnika Klubi "Levatek"
Võru Vanatehnikaklubi Vänt
Wana-Kolga Tsiklitall

takse Eestis seni vaid eraalgatusel tegutsevad auto-, mootorratta- ja muud tehnikamuuseumid. Eestis puudub riiklik tehnikamuuseum (maanteemuuseumis on vaid eritehnika ning erakollektsionääride deponeeritud üksikud sõiduautod) nagu on näiteks Lätis või Soomes ning seda lünka täidavad riigilt toetust saamata avalikkusele juurdepääsetavad erakollektsioonid. Paljudes kollektsioonides on mitukümmend kuni mitusada sõidukit, millest vaid üksikud suveperioodil mõnel korral ka liikluses osalevad. Seejuures on mootorsõidukimaks eriti ebaõiglane nende kollektsionääride suhtes, kes on seni õiguskuulekalt kandnud registreerimise ka need sõidukid, mida tegelikult liikluses ei kasutata.

Vanasõidukeid ning vähemalt 50 aastat vanu sõidukeid kasutatakse harva ja mõningaid üldse mitte kunagi liikluses. Neid hoitakse keskkonnale sõbralikult, et nad ei kahjustuks. Seejuures nii vanade sõidukite omanikud ei pruugi olla jõukad inimesed, vaid neid sõidukeid on hoitud perekonnas aastakümneid.

Ajaloopärandi säilitamine muutub ebamõistlikuks ning toob kaasa vajaduse utiliseerida vanad sõidukid. See on vastuolus:

- põhiseaduse preambulaga - säilitada Eesti kultuuri, sh tehnikakultuuri ja tehnikaajalugu;
- põhiseaduse omandivabaduse regulatsiooniga;
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 18.09.2000 direktiiv 2000/53/EÜ (kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta) preambula lõikega 10 - *Nõuetekohaselt ja keskkonnasõbralikul viisil hoitavate vanasõidukite kohta, mille puhul mõeldakse ajaloolisi, kollektsionääridele huvi pakkuvaid või muuseumidele mõeldud sõidukeid, olgu need siis kasutusvalmis või osadeks lahti võetud, ei kehti direktiivis 75/442/EMÜ sätestatud jäätmete määratlus ning kõnealused sõidukid ei ole käesoleva direktiivi reguleerimisalas;*
- Kultuuriväärtuste väljaveo, ekspordi ja sisseveo seaduse § 2 lg 1 p 15 – kultuuriväärtus on *mootorsõidukid ja auto kered, samuti militaar tehnika, mis on vanemad kui 50 aastat, välja arvatud sellised, mis on toodud Eestisse pärast 1991. aasta 20. augustit.* Neid ei tohi loata Eestist välja viia.

Palume arvestada mootorsõidukimaksu edasisel kavandamisel eelkõige meie järgmiste ettepanekutega:

- 1. Vabastada planeeritavast mootorsõiduki maksust liiklusseaduse § 83 alusel tunnustatud ja liiklusregistris registreeritud/registreeritavate vanasõidukid, kuna tegemist on tehnikapärandi kandjatega ning sisuliselt museaalidega.**
- 2. Vabastada planeeritavast mootorsõidukimaksust kõik vähemalt 50 aastat tagasi valmistatud sõidukid, kuna tegemist on kultuuriväärtustega.**
- 3. Kehtestada maks reaalse kasutamisaja põhisel ning proportsionaalse päevatasuga 1/365 aastast maksumäärast:**
 - ainult sellisel viisil on võimalik tegelikult motiveerida sõidukite kasutajaid loobuma ajutiselt mootorsõiduki kasutamisest – kui maksta tuleb nuginii terve aasta eest, siis ei motiveeri see loobuma auto kasutamisest näiteks päevaks, nädalaks või kuuks.
 - kasutamisaja määrab sõiduki kasutaja ise sarnaselt teekasutustasu või kohustusliku liikluskindlustusega minimaalselt päeva kaupa, liiklusregistris registreerimise kande kehtivuse (maks üksnes sõidukitele, mille registrikanne ei ole peatatud või ei ole ajutiselt registrist kustutatud nagu raskeveokimaks) või kohustusliku liikluskindlustuse perioodi alusel. Liikluskindlustuse seaduse muudatuste kohaselt seotakse ka liikluskindlustuslepingu kohustuslikkus tulevikus liiklusregistri aktiivse kandega, st ajutiselt liiklusregistrist kustutatud mootorsõidukil ei ole ka liikluskindlustuse lepingu kohustust.
 - **Kehtestada vanusekoefitsient ka juriidilistele isikutele kuuluvatele sõidukitele ning N1 ja N1G kategooria sõidukitele, kuna teatud vanusest alates ei ole ka neil sõidukitel enam tarbimisväärtust.** Juriidiline isik võib olla ka MTÜ, mis ei kasuta sõidukit majandustegevuseks. N1 ja N1G kategooria sõidukid on aga kasutatuna väga sageli isiklikus kasutuses, kuna näiteks 20 aastat vana veoautoga teenuse osutamine ei ole majanduslikult

otstarbekas, kuid aeg-ajalt on vaja midagi vedada igal inimesel ning enamik N1 kategooria sõidukeid on oma olemuselt sõiduautod, samasuguste keskkonnaparameetritega. N1-kategooria sõidukite maksustamisel vanusekoefitsendi arvestamata jätmine soodustab nende varast utiliseerimist, mitte lõpuni kasutamist ning takistab ka tehnikapärandi säilitamist.

Eesti Vanatehnika Klubide Liit on rahvusvahelise vanasõidukite assotsiatsiooni FIVA (The Fédération Internationale des Véhicules Anciens, www.fiva.org) liige, mis omakorda on UNESCO koostööorganisatsioon tehnikapärandi säilitamisel. FIVA 80 liikmesriigis on umbes 2 miljonit organiseerunud vanatehnikaharrastajat. Euroopa Parlamendi juures tegutseb *European Parliament's Historic Vehicle Group*, mis on FIVA koostööorgan.

Mootorsõidukimaks on paljudes Euroopa riikides, kuid vanematele sõidukitele on kõikjal kehtestatud erinõuded, sh on Eestis vanasõidukitena käsitletavatele sõidukitele kehtestatud enamikes riikides maksuvabastus (sh nt Läti ja Soome) ning ajutiselt mittekasutatavatelt sõidukite eest ei nõuta maksu tasumist.

Jääme ka kõigi meie poolt 18.08.2023 ja 16.10.2023 esitatud seisukohtade ja põhjenduste juurde ning palume nendega arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Tõnu Piibur
MTÜ Eesti Vanatehnika Klubide Liidu juhatuse liige

Koostaja Indrek Sirk, telefon +372 5136991, indrek.sirk@gmail.com